

ASiantuntijalausunto hallintovaliokunnalle

Tärkeää on, että kunnille jää jatkossakin päävastuu alueensa elinvoiman kehittämisestä. Kunnat panostavat elinkeinojen edistämiseen ja työllisyyteen sekä investointeihin moninkertaisesti verrattuna maakunnille koottaviin kasvupalveluresursseihin. Kunnilla säilyy myös vastuu elinvoiman kannalta ratkaisevan tärkeistä maapolitiikasta ja yksityiskohtaisesta kaavoituksesta. Kuntien ensisijainen vastuu elinvoimapolitiikasta on tehtävä selväksi käsittelyssä olevassa lainsäädäntökokonaisuudessa, johon myös aluekehittämistä ja kasvupalveluita koskeva lainsäädäntö kuuluu. Jos epäselvyyksiä jää, aiheuttaa se turhaa päällekkäisyyttä tehtävissä, resurssien tuhlausta ja kiistoja työnjaosta.

Kunnille ei jatkossa tule jäädä maakunnan palvelujen järjestämisessä tarvittavia ja käytettäviä toimitiloja eikä niihin liittyviä kustannuksia. Tulevaisuudessa maakunta päättää tilojen käytöstä sekä pidemmän aikavälin ratkaisuksista, joten sen tulee maksaa myös tästä aiheutuvat kustannukset. Kuntien omaisuuden vastikkeeton siirto maakunnalle on perustuslaillisen omaisuudensuojan vastaista joten se on lainsäädännössä korjattava. Aiemmissa yhteyksissä on virheellisesti todettu, että sama kansallisomaisuus maksettaisiin kahteen kertaan. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkansa, vaan maakunnan ja kuntien välillä taseomaisuuden kaupan vaikutukset olisivat veronmaksajan näkökulmasta kustannusneutraalit.

Muutoksen resurssointi on tässä vaiheessa jäänyt lähes kokonaan kuntien ja muiden luovuttavien organisaatioiden vastuulle. Näin on tapahtumassa myös jatkossa. Kustannusvastuun muutoksesta on oltava kokonaan valtiolla. Resurssoinnin nykytoteutukseen sisältyy merkittäviä riskejä ja se vaarantaa koko uudistuksen onnistumisen.

Organisaatioissa henkilöstön tulee samanaikaisesti tehdä hyvällä tasolla olemassa olevat nykyiset tehtävänsä ja osallistua täysillä uuden toiminnan ja päätöksenteon valmisteluun. Henkilöstönäkökulmasta tämä on jaksamis-, motivaatio- ja työhyvinvointikysymys. Valmistelussa on sitouduttu olemassa olevan osaamisen käyttämiseen muutokseen, vastapainoksi se vaatii esimerkiksi sijaisia päivittäisiin tehtäviin. Maakuntatasolla vaaditaan myös muutostuen toteuttamista, niin että siihen osallistuvat muutoksessa mukana olevat esimiehet sekä henkilöstö. Muutostuen osalta valtion tulee osoittaa resursseja myös koko maakunnan henkilöstölle, ei pelkästään nykyisille valtion toimijoille sillä kuntaorganisaatioilla ei ole vastaavia rahoittajatahoja. Myös muutostuen toteutuksen tulee olla integraatiota, uutta kokonaisuutta ja yhteistyötä tukevaa. Puutteellisen resurssoinnin näkökulmasta tärkeitä ovat lisäksi ict-ratkaisut ja niihin liittyvät aikataulut.

Kevan toiminta ja kunnallisen eläkejärjestelmän rahoitus on turvattava niin että siitä ei muodostukunnille jatkossa ylimääräistä taakkaa.

Henkilöstön aseman turvaamisesta ja yhdenvertaisesta kohtelusta on huolehdittava huolimatta siitä, miten organisaatiomuutokset ajoittuvat, tarkoittaen erityisesti mahdollisia ratkaisuja jo vuoden 2018 puolella. Eri yhteyksissä on arvioitu maakunnan yhtiöiden perustamista jo vuoden 2018 aikana valinnanvapauden käynnistymisen myötä. Yhtiöittäminen ei voi tapahtua kuntien toimesta vaan sen tulisi alkaa vasta vuonna 2019 niin, että sen toteuttamiseen varattaisiin riittävän pitkä aika, muutoin maakuntien yhtiöiden toimintaedellytykset muodostuvat heikoiksi. Lainsäädännössä tulee olla selkeät ja yhdenmukaiset säännökset eri aikana tapahtuvaa yhtiöittämistä varten ja nämä yhtiöittämiseen liittyvät kysymykset tulee huomioida kuntien ja maakuntien välillä yhtenevästi myös valtionosuuslaskennassa.

Timo Koivisto
Kaupunginjohtaja
Jyväskylän kaupunki

